

Motivering bij aanvullend besluit op Woo-verzoek inzake OPS-coderingen, aandachtsvestigingen en internationale samenwerkingen

Kenmerken: 2025-0007929, 2025-0009065, 2025-0009064, 2025-0009063, 2025-0009062 en 2025-0009060

Bijlage 3

Algemene overweging: openbaarheid t.a.v. eenieder

Als eerste wil ik u wijzen op het volgende.

Iedereen heeft het recht om overheidsinformatie op te kunnen vragen zonder daarbij een reden te hoeven aangeven. Dit staat in het eerste artikel 1.1. van de Woo. Dit is een belangrijk recht van de burger. Daarbij is het uitgangspunt dat overheidsinformatie openbaar is, tenzij er uitzonderingsgronden zijn die dit beperken. De uitzonderingsgronden staan in hoofdstuk 5 van de Woo. Ik moet hierbij het algemeen belang van openbaarheid afwegen tegen de belangen die de uitzonderingsgronden beschermen. In het algemeen geldt hierbij de regel dat wanneer ik informatie aan u verstrek, het openbaar is voor eenieder. De Woo is niet van toepassing op informatie die al openbaar is.

Algemene uitgangspunten bij toetsing aan de uitzonderingsgronden

De toetsing aan de uitzonderingsgronden verloopt als volgt. Eerst kijk ik of een van de uitzonderingsgronden speelt. Dat doe ik meestal per alinea, soms per zin. Vervolgens kijk ik wat voor soort uitzonderingsgrond het is. Als het een absolute uitzonderingsgrond is, mag ik de informatie niet verstrekken. Als het een relatieve uitzonderingsgrond is, moet ik een afweging maken tussen het algemene belang van openbaarheid en het specifieke belang dat de uitzonderingsgrond beschermt. Daarbij weegt het belang van openbaarheid zwaar. Als ik informatie weiger, moet ik goed motiveren waarom ik dat doe. Dat geldt nog sterker als de informatie ouder dan vijf jaar is.

Wanneer het gaat om informatie waar belangen van anderen bij betrokken zijn, moet ik hen de mogelijkheid geven om een zienswijze in te dienen. Dit betekent dat zij hun mening kunnen geven over of de informatie wel of niet openbaar gemaakt moet worden. Het is uiteindelijk aan mij om te beslissen of ik de informatie openbaar maak. In de inventarislijst en op de documenten heb ik opgenomen welke uitzonderingsgronden van toepassing zijn.

Artikel 5.1, lid 2 onder c van de Woo

Het openbaar maken van informatie ingevolge de Woo blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van de opsporing en vervolging van strafbare feiten.

Uit de Woo kan worden afgeleid dat door de wetgever aan de in artikel 5.1 en 5.2 van de Woo beschreven uitzonderingsgronden het uitgangspunt ten grondslag is gelegd dat de politie haar wettelijke taak binnen een zekere mate van geheimhouding kan uitvoeren, waarbij zij onder bepaalde omstandigheden haar werkwijze(n) van opsporing en vervolging van strafbare feiten (in beginsel) geheim kan houden. Indien bepaalde onderdelen van de documenten (deels) openbaar worden, zou de kennispositie van de politie worden vrijgegeven en kan de politie belemmerd worden om de in het kader van artikel 3 van de Politiewet 2012 aan haar opgedragen taken uit te voeren en worden de doeleinden (op korte en lange termijn) van het stelsel van handhaving van de openbare orde en veiligheid in gevaar gebracht ofwel kunnen deze in gevaar komen.

Bij de afweging van het belang van de opsporing en vervolging van strafbare feiten tegenover het belang van de

openbaarmaking, maak ik de onderdelen van documenten met nummers 001, 003, 007, 009 en 011 niet openbaar, omdat openbaarmaking van deze beschrijvingen en/of vastlegging van opsporingsgerelateerde structuren, omschrijvingen en instructies van digitaal en/of systeemtechnische informatie en de inrichting van werkprocessen, in zowel algemene als specifieke zin, de opsporing en/of vervolging van (toekomstige) strafbare feiten kan bemoeilijken dan wel in gevaar kan brengen. Tevens wordt in deze documenten inhoudelijk ingegaan op de werking van operationele politiesystemen waarbij mede de verhoudingen tussen deze systemen kan worden afgeleid. Dit brengt met zich mee dat openbaarmaking van deze onderdelen en/of documenten kan leiden tot misbruik van dergelijke informatie, hetgeen de opsporing en vervolging van strafbare feiten kan frustreren.

De documenten met nummers 003 en 007 zijn handboeken welke instructies geven aan de eindgebruiker en bieden inzicht in procedures met betrekking tot het SIS-systeem en de inzet dan wel het gebruik van politiesystemen. Voorts ziet document 003 op een handboek van het Openbaar Ministerie welke de uitwerking en inhoudelijke toepassing van een beleidsregel voor strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde bevat. Om deze reden maak ik voornoemde documenten in het geheel niet openbaar, daar het belang van openbaarheid voor eenieder in onderhavig geval niet opweegt tegen het belang van de opsporing en vervolging van strafbare feiten.

Artikel 5.1, lid 2 onder e van de Woo

Het openbaar maken van informatie ingevolge de Woo blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer, tenzij de betrokken persoon instemt met openbaarmaking.

De betrokkenen hebben geen toestemming gegeven hun naam openbaar te maken in de zin van de Woo en om die reden zijn de (indirect) naar betrokkenen herleidbare gegevens onleesbaar gemaakt.

Bij de afweging van het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen, rechtspersonen dan wel derden tegenover het belang van de openbaarmaking, maak ik informatie niet openbaar die leidt of kan leiden tot namen van een persoon dan wel een derde. Het openbaar maken van deze persoonsgegevens -als bedoeld in artikel 1 van de AVG- maakt een inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen die al dan niet in dienst is van de politie.

Weliswaar kan, waar het gaat om beroepshalve functioneren van politieambtenaren, slechts in beperkte mate een beroep worden gedaan op het belang van eerbiediging van hun persoonlijke levenssfeer, maar dit ligt anders indien het gaat om het openbaar maken van namen van de politieambtenaren, die geen publieke functie bekleden maar hun functie executief, binnen een project of in het kader van een (opsporings)zaak uitoefenen. Daarbij is van belang dat het hier niet gaat om het opgeven van een naam aan een individuele burger die met een ambtenaar in contact treedt, maar om openbaarmaking van de naam in de zin van de Woo. Die openbaarheid is immers niet in tijd en omvang begrensd. Namen van ambtenaren worden gezien als persoonlijke en dus te beschermen gegevens (zie bijvoorbeeld: ABRvS, 24 februari 2016, ECLI:NL: RVS:2016:445). Daar waar geen sprake is van een publieke functie, zijn de naar de persoon herleidbare gegevens onleesbaar gemaakt.

Wat betreft de afdelings- en/of functienamen wordt overwogen dat er sprake is van (zeer) specifieke afdelingen, waarbinnen ook (zeer) specifieke functies zijn toegekend. Indien de betreffende afdeling wordt benaderd door derden en de benaderde medewerker van deze afdeling kent daarvan niet de achtergrond, kan informatie worden verstrekt over de (contact)gegevens van (een) perso(n)en waarmee herleidbaarheid naar personen een feit is/kan worden. Hierom zijn de betreffende gegevens onleesbaar gemaakt.

Voorts merk ik op dat openbaarmaking van (indirect) naar (politie)ambtenaren herleidbare persoonsgegevens een veiligheidsrisico met zich meebrengt. Het is bekend dat medewerkers zijn bedreigd en dat privéadresgegevens van (politie)ambtenaren zijn achterhaald. Gebleken is dat (politie)ambtenaren en soms ook hun gezinsleden/familie/vrienden te maken hebben of hadden met bedreigingen (ook aan het privéadres). Het openbaar maken van namen van (politie)ambtenaren of naar hen herleidbare informatie, kan ertoe leiden dat het aantal bedreigingen toeneemt. Onder andere social media kan hier in negatieve zin een bijdrage aan leveren. Het fenomeen 'doxing', waarbij mensen actief proberen de identiteit van politieambtenaren te achterhalen en te onthullen, krijgt binnen de politie veel aandacht, omdat dit fenomeen in negatieve zin een directe inbreuk maakt op de persoonlijke levenssfeer van de betrokkene(n) en/of op hun veiligheid.

In de documenten met nummers 001, 004, 005, 010, 011 en 012 staat informatie die raakt aan de persoonlijke levenssfeer. Ik ben van oordeel dat het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd, ook dan zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid. Er is van betrokkenen geen toestemming om de betreffende informatie openbaar te maken in de zin van de Woo en ik maak deze informatie dan ook niet openbaar.

Wat betreft het onleesbaar maken van handtekeningen verwijs ik naar hetgeen het College bescherming persoonsgegevens (CBP) in maart 2008 hierover schrijft in <https://wetten.overheid.nl/BWBR0033173/2009-08-28> (CPB Richtsnoeren). De handtekening is onleesbaar vanwege het risico op identiteitsfraude, zoals dat in de richtsnoeren is omschreven.

Gelet hierop ben ik van mening dat primair het belang als bedoeld in artikel 5.1, lid 2 onder e van de Woo zwaarder dient te wegen dan het belang van openbaar maken voor eenieder van bedoelde gegevens.

Artikel 5.1, lid 2 onder i van de Woo

Het openbaar maken van informatie ingevolge de Woo blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van het goed functioneren van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen.

De in tekstdelen vervatte informatie in document 003 en 007 bevat aspecten welke zien op de opsporing en vervolging van strafbare feiten, de betrekkingen tussen Nederland met andere landen en internationale organisaties en het voeren van intern beraad ten aanzien van de werking van het SIS -systeem, strategische aspecten met betrekking tot de handelswijze van de politie in de uitvoering van haar taken, het vertrouwelijk en in vrijheid kunnen afstemmen/overleggen/discussiëren/communiceren over deze aspecten/onderdelen van de uitvoering van de politietaak, de door derden vertrouwelijk verstrekte (concurrentiegevoelige) informatie, wat van fundamenteel belang is voor het functioneren van de politie. Voorkomen dient te worden dat (het gevoel van) veiligheid van burgers in het geding komt als de politie niet (meer) goed kan functioneren en/of dat (georganiseerde) criminelen hun voordeel kunnen doen met een niet goed functionerende politie, waarmee alle inspanningen van de politie om haar taak goed uit te kunnen voeren zouden worden ondermijnd. Ik maak de betreffende informatie vervat in de betreffende documenten daarom niet openbaar.

Ten aanzien van documenten 015 en 016 weegt het belang van het goed functioneren van de Staat zwaarder dan het belang van openbaarmaking. Deze documenten bieden inzicht in de specifieke inrichting van systemen en de daaraan verbonden risico's.

Het autorisatiebeleid DIAS beschrijft, naast het autorisatiemodel, de procedures voor het verstrekken, intrekken en monitoren van autorisaties voor het gebruik van DIAS. Openbaarmaking van deze informatie verschaft inzicht in de werkwijze van de Staat en kan de weerbaarheid van de Staat schaden. Om die reden maak ik deze informatie niet openbaar.

Artikel 5.2, lid 1 van de Woo

Uitgangspunt van de Woo is dat overheidsinformatie openbaar is. Dit geldt in principe ook voor documenten opgesteld voor intern beraad. Intern beraad is het overleg tussen ambtenaren binnen een bestuursorgaan, of binnen een kring van bestuursorganen die gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor een bestuurlijke aangelegenheid. Documenten die bestemd zijn voor intern beraad kunnen persoonlijke beleidsopvattingen bevatten. Dat is in document 009, 010 en 011 ook het geval. Ten aanzien van de openbaarmaking van deze persoonlijke beleidsopvattingen geldt het volgende. Op grond van artikel 5.2, eerste lid, van de Woo worden persoonlijke beleidsopvattingen in documenten die bestemd zijn voor intern beraad niet openbaar gemaakt. Persoonlijke beleidsopvattingen zijn ambtelijke adviezen, meningen, visies, standpunten en overwegingen ten behoeve van intern beraad. Persoonlijke beleidsopvattingen zijn niet: feiten, prognoses, beleidsalternatieven, de gevolgen van een bepaald beleidsalternatief of andere onderdelen met een overwegend objectief karakter.

Het is van belang dat ambtenaren intern vrij met elkaar van gedachten moeten kunnen wisselen over beleidskeuzes. Een zekere mate van veiligheid is nodig om te kunnen komen tot een effectieve besluitvorming. Ik acht het in dit geval ook niet in het belang van een goede en democratische bestuursvoering om met toepassing van artikel 5.2, tweede lid, de persoonlijke beleidsopvattingen toch openbaar te maken. Gelet hierop maak ik in dit dossier de persoonlijke beleidsopvattingen bestemd voor intern beraad niet openbaar.